

Goedenmorgen, vrienden.

Ik zou deze verlate ochtendstond willen beginnen met u iets te vertellen, een klein verhaal. Ik weet niet, of u wel eens hebt gehoord van de slaaf Uchumipath?

Die Uchumipath dan was een handelsman, die leefde in Voor-Azië, een hele tijd geleden. Deze man kocht een slaaf, omdat hij meende dat de man goedkoop was. Iedereen zei tegen hem: "Je moet die slaaf niet kopen." Een man zo over zee aangevoerd door Phoeniciërs; en over zee betekende toen een eindeloos lange reis langs de kusten. Hij zag er mager uit, had geleden onder zeeziekte, was wat schurftig en als je hem zo bekeek, zou je denken: Nu ja, als die man nog 1 zilverstuk waard is, dan is dat veel. Toch gaf Uchumipath voor die slaaf liefst 50 kruiken; en een kruik was heel wat waard in die dagen. Iedereen heeft de handelsman uitgelachen.

Maar Uchumipath verzorgde zijn slaaf goed en noemde hem, omdat hij er waarschijnlijk zo skeletachtig uitzag: Ikunergal, dat is zoiets als "zoon van de onderwereld". Hij behandelde zijn slaaf werkelijk zo, dat de man zich begon te herstellen. Na enkele weken liep hij veerkrachtiger en het bleek dat hij kon schrijven; en dat betekende in die dagen onnoemelijk veel. Na nog enkele dagen begon ook de schurft te verdwijnen en bleek de man wel tener gebouwd maar toch wel krachtig te zijn.

Toen er enkele maanden voorbij waren gegaan, bleek hij een eerste klas magazijn-meester te zijn en wat meer was een soort strateeg. Na ongeveer drie jaren had Ikunergal al zoveel verdiend voor zijn meester, dat deze hem tegen de gebruiken van de tijd in de vrijheid gaf. Hij maakte hem los uit de banden der slavernij en bood hem aan om met hem te blijven samenwerken. Dit duurde weer enige tijd en daarna verdween plotseling de "zoon van de onderwereld". Hij nam afscheid.

Enkele jaren daarna zeilde er een voor die tijd betrekkelijk machtige vloot voor de stad. Het bleek een zeeroversvloot te zijn, een macht dus van een roversvorstje. En de vorst zelf - u begrijpt het al - was de slaaf. Hij gaf aan zijn vroegere meester het recht om alle buit, die hij had gemaakt, te verhandelen; en dat betekende veel, een enorme winst.

De slaaf werd een vorst. Een vorst met macht en betekenis, want hij was een goed strateeg. Hij kon denken en schrijven en had de gave van het woord, waardoor hij de mensen met zich mee wist te krijgen. Het einde was, dat dank zij de eens slaaf zijnde knecht een handelsman werd tot een aanzienlijk burger in een stad van betekenis.

Dit verhaal is betrekkelijk oud. Ik heb het u echter niet verteld als curiositeit.

Wij komen in ons leven, in ons denken ook heel vaak te staan voor iets, wat we eigenlijk liever voorbij zouden moeten gaan. Iedereen meent, dat het dwaas, dat het onmogelijk is. Iedereen zegt, dat het niet is uit te houden. Iedereen meent, dat je zo niet kunt voortgaan. En dan moeten we zelf de keuze maken. Als wij ontdekken, dat er ergens iets in leeft en in werkt, dan kunnen we dus zoals Uchumipath zeggen: "En toch koop ik deze dienaar, toch koop ik deze slaaf." Want wij nemen in het leven in feite alles, wat we aanvaarden, enigszins in bezit. Wanneer wij krachten, gedachten en leerstellingen aanvaarden, dan zijn ze in het begin voor ons als slaven, want ze dienen ons. Maar als we beseffen, welke diepte erin is gelegen, welke de kracht is die daaruit voortkomt, dan zullen we geneigd zijn te zeggen: "Ja, ik moet die leer erkennen; niet als iets, waarmee ik me eens bezighoud maar als iets, dat volledig mijn aandacht, mijn

werken en inzicht waard is.

Er gaat misschien enige tijd voorbij en dan....zijn we ineens onze leer kwijt. Dan is het karakter ervan zodanig gewijzigd, dat we haar niet meer kunnen erkennen.

Zo kan het zijn dat de mens b.v. in God gelooft. In het begin gelooft hij in God als iets, dat bij het familieleven behoort. Later gelooft hij in God als iets, waarover je moet nadenken, waarmee je je moet bezighouden. Nog later meent hij, dat hij God moet zien als een kracht van het allergrootste belang. En ineens is God niet meer te vinden; zoals de slaaf. Maar als je er het minst aan denkt, dan manifesteren die God en die kracht zich plotseling weer. Maar nu anders; meer in kracht en geweld. De aanvaarding van eens wordt dan de basis van de bereiking in het heden. En door die bereiking kun je zoals Uchumipath en zijn slaaf Ikunergal groot worden. Je kunt invloed bereiken, je kunt kracht bereiken. Daar heeft de hele wereld niets over te zeggen en niemand kan zeggen, hoe het zal aflopen.

Wij beginnen elke keer weer met een leer, met een gedachte. We beginnen met een aanvaarding als experiment. Een experiment dat moet blijken goed te zijn of niet goed te zijn en niemand kan u zeggen: "Dit deugt voor u, dat deugt niet." We moeten ons afvragen: Wat ligt erin? Is er iets in, wat ons waardevol schijnt? En dan mag het voor de hele wereld verwerpelijk en dwaas lijken dat we ons daarmee bezig houden, als het voor ons zin heeft, dan moeten we zeggen: "Ik aanvaard dit voorlopig."

Maar de verhoudingen, die in dit verhaal liggen, veranderen wel heel sterk. Eerst de meester, die welwillend een bijna afgekeurde slaaf koopt. Dan een meester, die zijn slaaf de mogelijkheid geeft zich te ontwikkelen. Dan een slaaf, die zijn meester door diensten betaalt voor zijn zorgen. Dan de rechtvaardige meester, die zijn/de vrijheid schenkt, omdat hij deze voor zich heeft verdiend. En ten slotte de heerser (de slaaf), die aan zijn vroegere meester gunsten verleent, aan hem kracht en macht afstaat; en op den duur de aanvaarding door de koper van voorheen van zijn slaaf als heersend element. /slaaf

Zoals u begrijpt, heb ik dit aangesneden, omdat behalve die enkele gelijkenissen, die ik eruit heb gehaald, er nog wel wat meer in zit.

Wanneer wij beginnen - onverschillig op welk terrein - een gedachte te aanvaarden, dan moeten wij meester zijn over deze gedachte. Het gaat er niet om, of die gedachte en desnoods ook de daden, daarmee gepaard gaande, op zichzelf mooi of lelijk zijn. Het gaat erom, dat zij voor ons betekenis heeft en dat we bereid zijn een zeker offer ervoor te brengen. Zonder offer komen we nergens terecht. Brengen wij dat offer, dan ontstaat er een relatie met de stelling die wij aanvaarden. Wat we zonder offer aanvaarden is waardeloos; dat gaat voorbij, dat is geen binding. Maar zodra wij een offer brengen om iets te kunnen aanvaarden, om iets te kunnen verwerken, om met iets te kunnen werken, dan is er wel degelijk een vaste verhouding tussen die stelling en ons eigen wezen ontstaan.

Zolang wij niet zeker zijn van de werkelijke betekenis en inhoud van hetgeen we aanhangen, zullen wij meester moeten blijven. Je kunt toch per slot van rekening je niet laten beheersen en regeren door enkele gedachten, die je niet eens op hun werkelijke betekenis kunt nagaan. Je kunt je toch maar niet zo verliezen in een of andere mystieke aanvaarding, die eigenlijk nog niet gerechtvaardigd is door bewijzen en feiten. Je moet uitgaan van het feit: Ik breng mijn offer om daardoor een denkwijze, een kracht, een cosmische band te kunnen aanvaarden. Ik doe dit echter niet met een terzijde stellen van mijn eigen wezen. Voorlopig blijf ik zelf beoordelen. Van mij uit gaat de eerste ontwikkeling.

Blijkt nu dat hetgeen ik heb verworven (de stelling, die ik aanhang) voor mij werkelijke betekenis krijgt, een steeds groeiende betekenis, een praktisch nut, dan komt er een ogenblik dat ik moet zeggen: Ik heb geen recht meer te oordelen over die stelling, over haar inhoud en betekenis.

Ik moet deze aanvaarden, Niet meer als een meester, als een heerser. Neen, ik moet zeggen: "Alles wat erin staat, ook wat ik niet kan verwerken en begrijpen, zal zijn waarde wel hebben. Ik breng in praktijk datgene, wat voor mij belangrijk is."

Dan komt er een ogenblik, zoals reeds is gezegd, dat zo'n stelling ons in de steek laat. In practisch elk menschenleven komt dat enkele keren voor.

De politieke richting, die je hebt ingeslagen, lijkt plotseling onzinnig. De godsdienst, die je volgt, blijkt leeg.

Het esoterisch systeem lijkt ineens zo zinloos. En zo ga je door.

Nu moeten we niet zeggen: "Het is waardeloos." Neen, we moeten zeggen: "Nu gaan we gewoon verder. Wat was, is in het heden verwerkt. Wat ik bereikt heb in het verleden - krachtens die stelling en krachtens die gedachte - bestaat vandaag, maar wat er morgen zal zijn, weet ik niet."

Nu moet ik verdergaan, zoals deze Uchumipath ongetwijfeld rustig zijn zaken verder heeft afgedaan, ook toen zijn chef-steward, zijn magazijnmeester plotseling de benen had genomen. Hij ging verder met zijn handel, want dat was zijn leven, zijn bestaan.

Maar dan komt er een ogenblik, dat we plotseling het koninklijke gaan begrijpen. Men spreekt over sommige dingen als b.v. de koninklijke kunst, de koninklijke wetenschappen. Die dingen kun je pas als koninklijk ervaren, als je de juiste verhouding ertoe hebt gevonden; als je niet alleen maar die kunst of die wetenschap beoefent; neen, als ze zich aan jou in een nieuw licht openbaart, als ze haar vorstelijke waarde werkelijk kenbaar maakt. Vóór die tijd is het slechts een middel, waarmee je werkt. Maar komt het ogenblik, dat wij dus opnieuw het oude zien herleven - maar nu feller, intenser, machtiger, ons zelfs meer beheersend dan wijzelf eens dat streven beheersten - dan moeten wij kunnen zeggen: "Dit aanvaard ik."

Er komt een ogenblik dat de waarheid, die wij hebben gezocht in onszelf, zo machtig wordt dat ze ons overweldigt. Verzetten we ons ertegen, willen we onszelf blijven, dan gaan we eraan te gronde. Aanvaarden we haar, dan zal die waarheid ons steeds meer mogelijkheden geven; zoals de rovervorst aan zijn vroegere meester de buit gaf om te verkopen.

Elke ontdekking, elke wetenschap, elke kennis draagt ergens in zich een verborgen waarde. Zo'n verborgen waarde wordt je gegeven; dat is de buit; en die moet je natuurlijk weer uitdragen. Maar juist door het uitdragen van zo'n waarheid, van zo'n kracht enz. word je zelf wijzer, word je innerlijk verrijkt. Maar de leer is je meester en niet meer zoals eens je dienaar.

Dan zal er ten slotte een situatie kunnen ontstaan, waarbij de leer voor ons zoveel is gaan betekenen, zo duidelijk onze hele wereld beheerst en door haar macht of werking voor ons de hele wereld ordent volgens ons beginsel (een belangrijk punt! Dus een kennelijke uiting), dat we kunnen zeggen: "Kijk, nu aanvaarden wij deze volledig. Wij worden de dienaar van een leer, van een stelling of van een begrip of van een beleven." Dan hebben wij daarmee voor ons doel het hoogste bereikt; zoals Uchumipath ten slotte eerste burger werd in een stad. En een stad was toen eigenlijk al een koninkrijk, want steden waren er niet veel.

U begrijpt nu misschien, waarom ik u dit verhaal heb verteld. Want wij zullen altijd weer een keuze moeten doen. Ik wil niet zeggen, dat uw huidige wereld nu op een slavenmarkt gelijkt; maar als u eens kijkt wat u aan stellingen, aan ideeën en aan gedachten wordt geboden, menschenkinderen, jullie hebben zo onnoemelijk veel mogelijkheden! Hier zuivere mystiek, daar esoterie, daar godsdienst, daar een dogmatische leer, daar filosofische leerstellingen, daar wat occultisme, daar wat spiritisme. U kiest maar, er is overvloed. Maar u moet kiezen wat voor u past. En dan niet zó, dat je zegt: "Dat vind ik wel leuk", hoewel het soms wel eens minder aangenaam kan zijn, maar waarvan je aanvoelt: Dat spreekt tot

mij, daarin bestaat een zekere harmonie. Al het andere laat je liggen. Slechts indien je zo in je eigen wereld a.h.w. leert selecteren wat voor jou goed is, wat tot jou spreekt, kun je werken, kun je leven, kun je bewust worden. En alleen als je je in deze selectie niets aantrekt van een ander, die misschien beweert dat je een veel te hoge prijs betaalt of dat je bedrogen zult uitkomen, maar zegt: "Zolang ik dit er-vaar als voor mij passend, ga ik ermee verder," kun je in het leven de leer, de stellingen, de bewustwording vinden; en ook de beleving, die voor jou noodzakelijk is.

En ga dan nog een stap verder. Zolang iets, dat ik aanvaard, niet bewezen heeft (nu moet u goed luisteren!) dat het voor mij volledig goed en juist is, moet ik de baas blijven. Niet: de stellingen veranderen mij. Neen, ik verander de stellingen tot het ogenblik, dat een bepaalde stelling bewijst praktisch zoveel betekenis en waarde te hebben, zoveel kracht, zoveel mogelijkheden tot nieuwe ontdekking en bewustwording, dat ik moet zeggen: "Ja, hier kan en durf ik niets aan te veranderen, want op dit terrein is die stelling a.h.w. voor mij ideaal."

Dat is een punt, dat in de wereld wel eens wordt vergeten. Men zegt b.v.: "Wanneer wij een huis zo en zo bouwen, dan is dat ideaal; dus zullen wij alle huizen voortaan volgens dit schema inrichten." Misschien een huis met een eethoekje en een doorgeef-luikje en een model-keuken. Dat is natuurlijk heel aardig voor de jonge familie Jansen, Maar voor de oude mevrouw Pieters, die met haar dochter samen woont is het helemaal niet ideaal; die heeft een ander huis nodig. Nu zou u kunnen zeggen: "Ja, maar het is toch voor iedereen goed, dus moeten die mensen daarmee maar genoegen nemen." Materiëel kunnen ze dat inderdaad wel eens doen; dan moet je genoegen nemen met wat je kunt krijgen. Maar geestelijk behoef je dat niet te doen. Geestelijk kun je kiezen, omdat er geen enkele beperking is in het aantal mogelijkheden.

Er is ergens voor u een begrip, een leer, een denkwijze, die precies past, die u vrede en rust geeft, die u stimuleert, die u kracht geeft, die u sterk maakt, die a.h.w. uw leven vlotter doet verlopen. En dan niet alleen gemeten volgens menselijke maatstaven van succes, maar volgens maatstaven van rust, van geluk. Als ik dat vind, kan ik zeggen: "Hier begin ik." Nimmer: "Hier scheid ik uit."

Er zijn mensen die denken: "O, nu heb ik het gevonden. Ik heb een leer en die past me uitstekend. Nu behoef ik niets meer te doen; laat die leer nu maar werken." Ho, dan begin ik pas. Want nu moet ik die leer volledig aanpassen aan mijn wezen. Nu moet ik de kracht, die zich in of rond mij openbaart, aanpassen aan mijn wezen. Zolang dat nog niet is gebeurd, moet ik de baas blijven. Ik kan toch niet riskeren, dat mijn eigen wezen plotseling wordt veranderd door een kracht buiten mij, tegen mijn eigen wil, mijn bewustzijn, mijn wezen in? Neen, de leer moet worden aangepast aan mijn wezen, aan mijn begrippen, aan mijn streven en dan moet zij in de praktijk blijken te werken. Als aan die eisen is beantwoord, vrienden, dan pas hebben we het recht om te zeggen: "Nu kunnen wij een deel van onze zorgen eenvoudig overdragen aan die leer, aan die kracht; en niet voordien. Zelfs dan komt er toch altijd weer het ogenblik, dat er een verlatenheid ontstaat, dat er geen contact meer is en dat we met het bereikte zelf moeten verdergaan en dan....ja dan komt misschien onze dienaar van wel- eer terug als een vorst; het is mogelijk. Maar wij moeten verder in het heden en wij mogen nimmer onszelven de slaven maken van dat, wat niet be- doeld ^{is} om ons te beheersen, maar om ons te dienen en bewust te maken.

Nu ik dat punt heb gesteld, geloof ik dat ik daarmee mijn bijdrage voor deze ochtend wel heb geleverd. De stelling is u toch wel volledig duidelijk. Mag ik u een raad geven?

Pas dat toe niet alleen op geestelijk terrein, maar eveneens zoveel mogelijk op materiëel terrein. Wees meester van uzelf, van de dingen die

u aanvaardt tot het ogenblik, dat zij hun waarde volledig en praktisch hebben bewezen. Ga uit van het feit, dat u God moet zoeken; niet dat God u wel zal vinden. Zeg niet, dat ergens wel voor u wordt gezorgd. Stel, dat u eerst zelf zal moeten zorgen, voordat u een eenheid kunt krijgen met hogere krachten, waardoor het mogelijk is, dat voor u wordt gezorgd. Als u dat doet, dan zult u er ongetwijfeld gelukkiger en beter onder zijn; u zult meer kracht en gaven krijgen dan u vermoedt en ten slotte zult u dan in uw moderne tijd precies hetzelfde doen als een lang vergeten koopman, over wiens slaaf men nog weleens verhalen vertelt.

Ik wens u allen een prettige zondag toe.

-:-

Goedenmorgen, vrienden.

Het is natuurlijk erg mooi om in het verleden te duiken en je bezig te houden met de voor-historische Hannibal of zoiets, maar ten slotte sta je ook in deze tijd. En als je in die moderne tijd staat met haar moderne mogelijkheden en moeilijkheden, dan is de tijd van zee-rovers en heersers over een stad voorbij; dan heb je te maken met andere dingen. Daarom zou ik van mijn kant een visie willen geven op de stellingen van de vorige spreker, maar nu eens speciaal in verband met vernieuwing.

We praten allen over vernieuwing. Ik geloof niet, dat er in de wereld een geestelijke groep is waar dat woord niet regelmatig valt. Ja, dat kun je hun niet kwalijk nemen, want wij zijn er vol van en u heeft er nog een aardig kluitje aan, voordat het helemaal in orde is.

Vernieuwing kun je ook wel beschouwen als een kracht, die je nu maar moet aanvaarden en ondergaan. Maar kan er ooit op aarde een werkelijke vernieuwing plaatsvinden, als de mens zichzelf niet vernieuwt? Het is maar een vraag; en wat het antwoord is, hoef ik u niet eens te zeggen.

Indien een mens weigert om zichzelf te vernieuwen, zullen de krachten der vernieuwing voortgaan zonder hem. Want wij bepalen wat we aannemen of niet. Een geest in de sferen kan tot het hoogste licht komen; maar als zij zegt: "Ik wil dat licht niet," dan zit zij weer in het hardstikke-donker. En als u zegt: "Ja, die vernieuwing kan nu wel over de wereld komen, maar ik aanvaard haar niet," dan vernieuwt de wereld zich buiten u en zonder u. En als de hele mensheid zegt: "Wij willen ons niet vernieuwen," dan vernieuwt de aarde zich en gaat de mensheid eraan.

Dat zijn heel gewone dingen. Het hangt dus een klein tikkeltje af van onszelf; dat heeft de vorige spreker ook gezegd.

Maar als je nu maar begint te zeggen: Alles, wat nieuw is, is goed, dan heb je ook kans dat je in een flat komt te wonen, die - pas nadat ze betrokken is - plafonds laat vallen of vloeren naar de kelder laat zakken. Wat nieuw is, is nog niet altijd goed. Alles, wat verandering is, is nog geen vernieuwing. En dat is nu mijn onderwerp voor vandaag.

Dat geldt zowel geestelijk als stoffelijk. Als er iemand komt met geestelijke "nieuw-lichterijen" en u zegt: "Nu, dat vind ik erg mooi en interessant, ik voer er wel wat voor," dan moet u toch wel even kijken, of de kwaliteit wel deugdelijk is. Als iemand u vertelt, dat u op het ogenblik uw leven moet veranderen, dan moet u zich eerst eens afvragen, of dat wel kan.

Wat wij met vernieuwing eigenlijk zouden moeten bedoelen, is het groeien, het zelf groeien, het onszelf ontwikkelen naar een nieuwe wereld en een nieuwe situatie. Dan kunnen we wel afwachten, of het ons wordt gegeven, maar ja, dan wachten we tot we een ons wegen en dan heb-

ben we nog geen steek. Wij moeten a.h.w. uit alles, wat rond ons is een nieuwe leefwijze voor onszelf kiezen. We moeten een onderscheid weten te maken: dat deugt niet en dat deugt wel voor ons. Dat nieuwe past ons, maar dat oude past ons ook en dan moet dat worden samengevoegd. Zo komt dan een werkelijke vernieuwing tot stand.

Nu zou ik dus van mijn kant wel eens iets willen zeggen over wat die vernieuwing volgens mij zal inhouden.

Kijk eens, je kunt natuurlijk niet verwachten, dat de hele wereld één, twee, drie op haar poten staat. Maar wat heeft een mens nodig om werkelijk zichzelf te zijn? Vrijheid. Die vrijheid heeft hij niet nodig in de grote betekenis. Helemaal vrij te zijn in de maatschappij daar zou je niet eens wat voor voelen. Stel je voor, dan voel je je net als de een of andere armzalige aap, die in een oerwoud is verzeild geraakt, waar de slangen in de bomen en de leeuwen onder de bomen zitten; en dan vraag je je alleen nog maar af, wat je wordt: een slangen-ontbijt of een leeuwen-avondmaal. Wat wij nodig hebben is in de eerste plaats een zekere innerlijke vrijheid. Zolang wij ons blijven vasthouden aan een soort corset, een soort keurslijf, een ingeregen geheel van regeltjes en wetjes, komen we niet verder. Wat wij moeten hebben is niet de grote omwenteling van de wereld maar de kleine omwenteling voor onszelf. Je moet zelf anders tegenover de wereld staan. En wel op zo'n manier, dat je de verandering, de vernieuwing, je eigen benadering van die wereld kunt blijven aanvaarden; dat je er vrede mee kunt hebben en dat je daarmee niet plotseling alles zou vernietigen, wat reeds bestaat.

Dat is het eerste, dat je nodig hebt.

Dan heb je nog iets nodig. Het menselijk denken is erg geregeld, zou ik haast zeggen. De mensen hebben een vast systeem van denken ontwikkeld en daarin komen associaties voor, die even stom en onmogelijk zijn als de combinatie: uitverkoop: 99 cent; dat is een koopje (normaal kost het 78 cent). Dat weten we allemaal en toch laat u zich er steeds door vangen.

Het menselijk denken heeft geleerd bepaalde associaties achter elkaar te voegen en daardoor loopt dat menselijk denken vast. Vrijheid van menselijk denken wil zeggen, dat men niet automatisch, volgens gangbare begrippen dus, het een aan het ander rijgt. Als een mens b.v. over God praat, dan doet mij dat zo'n beetje denken aan het kralen rijgen van een jongmeisje, zoiets als de catechismus: God is alwetend, alomtegenwoordig, almachtig, algoed, alwijs. Ja, wat heb ik daaraan? En nu kan ik wel zeggen: "God is almachtig," maar wat betekent almachtig voor mij? Klaarblijkelijk is God wel almachtig in de schepping, maar ik ben gebonden aan Zijn wetten. En al zou Hij die nu kunnen wijzigen, Hij doet het niet. Dus voor mij is God niet almachtig, maar uitgedrukt in Zijn wetten. God is alwetend. Ja, dat kan wel, maar ik merk er geen pest van. Hij zal het wel weten; maar wat ik ontdek, is dat er een relatie bestaat tussen mij en bepaalde delen van de schepping, waarin ik voor mezelf wat kan beleven, waaruit ik kracht kan krijgen en inspiratie.

Dan kan ik toch veel beter zeggen: God is voor mij kenbaar in harmonie; of: een wederkerig erkennen tussen God en mij vloeit voort uit harmonie. Dat lijkt me veel beter dan dat alwetend. God is alwijs. Ja, dat zal wel waar zijn, maar daar heb ik niks aan. Maar: het goddelijk Licht is voor mij het begin der wijsheid, daar kom ik verder mee.

Uit die paar voorbeeldjes hebt u wel in de gaten wat ik bedoel. Wij moeten niet meer zo maar eens opdreunen, afdraaien wat we altijd met elkaar hebben geassocieerd. We moeten weten wat het voor ons betekent. En als ze morgen zeggen: "Hoera, het is feest, het is Koninginnedag" en je denkt dat je met je 5 kleinkinderen op stap moet en in de draaimolen, dan zeg je helemaal niet "Hoera, het is Koninginnedag," Dan zeg je: "Tjonge, tjonge, het wordt morgen een kinder-corvée; maar ik heb het wel voor ze over."

Waarom dan (laten we nu maar eerlijk zijn) de zaken formaliseren? Als iedereen zegt, dat iets goed is, dan is het goed, nietwaar? Die mensen zijn getrouwd, ze hebben kinderen. Ze leven nu al 25 jaar met elkaar, dat is goed. Ja, je moest eens weten, hoeveel builen en bulten dat naar buiten toe kost en hoeveel benepen stukjes ziel er langzamerhand verrotten en teloor gaan; hoe die mensen eigenlijk zichzelf en anderen vernietigen in hun haat, die aan de buitenkant dan wordt vormd achter een heerlijk samengaan.

Dus niet: Die mensen leven zolang samen, dus dat is goed. Neen, wat er-vaar ik, als ik die mensen ontmoet? Hoe is de relatie tussen mij en die mensen? Die kan goed zijn of die kan kwaad zijn, dat is belangrijk.

Maak je denken vrij van schablonen, ook als je wilt bidden. Bid voor mijn part zoveel je wilt: op je knietjes, staande of desnoods hangende. Maar als je bidt, realiseer je dan wel, wat je zegt en niet alleen maar omdat het zo mooi klinkt.

Praat niet over de eeuwigdurende liefde Gods, indien je je niet kunt voorstellen, hoe die God voor jou is en je die liefde niet erkent ergens in de schepping, in jezelf of rond je.

Praat niet over de almachtige Vader, als God een symbool voor je is op een verre afstand, waaraan niets vaderlijks is.

Definiëer wat je bedoelt, wat je denkt, wat je gelooft, wat je meent. Alleen als je dat doet, kom je een stapje verder; dat is vernieuwing. Maak je denken vrij van al die vastgeroeste begripjes.

Wat je leven betreft, is dat precies hetzelfde. Zondags naar de kerk gaan is goed. We zitten de dominee te pesten, we leiden de aandacht van de anderen af, maar dat dondert niet. We gaan naar de kerk, dus is het goed. Ja, daar moeten we van af. Neen, als ik ergens God beleef, als ik één ander kan helpen en een plezier doen, al is het nu maar dat ik het wandelwagentje van de kinderen maak, bij wijze van spreken, dan ben ik veel beter af dan in de kerk. En dat moet ik begrijpen. Het is niet wat de mensen zeggen dat goed is, maar wat ik als goed beleef, dat belangrijk is; daarvan moet ik uitgaan. En dat mag ik dan rustig aanpassen aan mijn leven en mijn mogelijkheden, maar daarvan moet ik uitgaan; dat is vernieuwing.

Vernieuwing is een persoonlijke bewustwording, waarbij men zich losmaakt van alle vastgeroeste begrippen, gedachten en geloofsvormen. Men komt tot een zelfstandig denken en handelen, waarbij men uitgaat van zijn eigen relatie met God, met het Oneindige; en in verband daarmee natuurlijk ook van zijn eigen houding tegenover de wereld en al wat daarmee samenhangt.

En dan zou mijn vriend, die zo even aan het woord was, misschien zeggen dat dat de eerste fase is. Maar de vernieuwing is pas aan de gang. Begin eerst maar eens de vernieuwing te beschouwen als je dienaar. Je moet haar aanvaarden, je moet er hier en daar ook een offer voor brengen, maar de vernieuwing kan je dienen. Als nu blijkt, dat die vernieuwing voor jou meer en meer belangrijk wordt, meer inhoud geeft aan je leven, meer vrede, meer rust, meer mogelijkheden, dan is het tijd genoeg om te zeggen: "Nu ga ik dus de vernieuwing zien als een nieuwe leer, als een nieuwe werkelijkheid." Voorlopig is het alleen maar een invloed, waardoor we in overeenstemming met wat er in de cosmos leeft, met wat er op aarde en in de sferen bestaat, een nieuw geluk, een nieuwe eenheid moeten zoeken.

-:-

OP DE WIP.

Het hele leven is een spel van evenwicht. Het is een spel van krachten en van machten, die - desnoods nog niet begrepen of benepen ondergaan - 't bestaan bepalen.

Wij spreken over al wat licht en goed is, al wat moed en al wat kracht is. Over al wat goddelijk Licht en eeuwige kracht is. En we kunnen niet begrijpen, hoe - als we naar de sterren gaan - wij plots verstomd ter aarde kijken en onszelf in de modder weer zien staan.

Dat komt, omdat een mens altijd - liefst alle menselijkheid verlatend - wil prijken aan het hemelruim en kiezen daar zijn eigen licht, zijn eigen glans, om met de sterrendans tezamen voort te gaan.

Maar, vrienden, mensen zijn geschapen om met de voeten op de grond te staan. Uw stoffelijk zijn, dat is een wapen, een kracht waaruit ge bouwen kunt: verhoging en begrip en licht voor eigen geest. Maar niet als ge de stof steeds wilt verlaten en steeds bevreesd bent, ja, gaat vluchten voor wat voortkomt uit het leven van de stof en slechts nog streeft naar geestelijkheid. Of - omgekeerd - de geestelijke strijd verlaat en steeds, in 't geestelijk zijn verstild, alleen nog stoffelijke dingen en stoffelijk denken wilt.

Een wip. Nu ben ik geestelijk boven. 'k Ben geestelijk hoog, ik zweef in d' allerhoogste sfeer. En dan...ineens...de stoffelijke werking...en 'k val weer tot de diepste diepte neer.

Wat heeft het zin om zo te leven?

Geen spel met 't "ik", geen eeuwig spelen op de wip, waardoor je zelf haast vergaat. Neen, wees een wezen, dat - nog wortelend in stof en aarde - bewust zich reeds tot hoger sfeer verheft. Een boom, die op de wereld staat, het goddelijk Licht reeds ondergaat en 't goddelijk Wezen toch beseft.

Geen wip, o neen! En niet slechts tijdelijk - misschien zelfs ritmisch - stijgen en ook dalen, maar groeien tot een eenheid, waarin alle wereld, elke kracht van cosmos en van Al, binnen het "ik" zich toch kan openbaren in eenheid. Tot het "ik" zo zelve worden zal een boom des levens, die de hemelen en de aarde saam vereent. De uiting, in het "ik" geopenbaard, paart aan 't ervaren van al wat God volbracht.

Geen op-en-neer gaan en niet een steeds in onevenwichtigheid verder streven. Maar groeien uit de stof, waarin je staat, tot hoogste geest, waarin het "ik" de Schepper ondergaat. Want dan eerst is des levens doel volbracht.

Ik geloof, dat ik aan die wip niet veel heb toe te voegen. Een van mijn vrienden zegt altijd: "Put it in your pipe and smoke it."

Geloof me vrienden, als u ooit op de wip zit tussen "himmelhoch jauchzend und bis zum Tode betrübt", dan bent u het zelf. U bent 't die de spil vormt, waarom die wip draait. Het is eigenlijk uw bewustzijn. Het bewustzijn en de mogelijkheden, die we hebben, dat is de spil, waarop de as van de wip draait. De plank kan heen en weer gaan, omdat u bóven uw vermogens uit wilt stijgen enerzijds en anderzijds steeds ver onder uw eigen bewustzijn van goed afdaalt. Daarom bent u steeds wispelturig.

Leer te beseffen, dat het laagste en het hoogste met elkaar verbonden zijn; dat ze één harmonie en één wezen vormen; dat er niets in de schepping is, dat niet uit God is.

Om het nu eens heel eenvoudig te zeggen: De modder en de onbegrepen monsters, die leven in een druppel water, zij zijn eveneens een deel van God en waardig ook Zijn wezen als allerhoogste en meest lichte Geest. Want zij zijn stof en geest tezaam en in alle tijden een deel van 't denken Gods geweest. Hij heeft hen voortgebracht.

:--: